PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)
2005. gada 18. oktobrī *

Lieta T-60/03

Regione Siciliana, ko sākotnēji pārstāvēja Dž. Aijello [*G. Aiello*], pēc tam — A. Čingolo [*A. Cingolo*], *avvocati dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv E. di Maršs [*E. de March*] un L. Flinns [*L. Flynn*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2002. gada 11. decembra Lēmumu C (2002) 4905 par tāda Itālijas Republikai piešķirtā atbalsta atcelšanu, kas tai piešķirts ar Komisijas 1987. gada 17. decembra Lēmumu C(87) 2090 026 par investīciju vides attīstības ietvaros notikušā Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta piešķiršanu Itālijai

* Tiesvedības valoda — itāļu.

(Sicīlijas reģionam) 15 miljonu EUR vai lielākā apmērā un Komisijas atbalsta ietvaros veikto avansa maksājumu atgūšanu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs B. Vesterdorfs [*B. Vesterdorf*], tiesneši Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*], R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], I. Labucka un V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretārs I. Nacins [*I. Natsinas*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2005. gada 12. maija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošais tiesiskais regulējums

1 Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) tika izveidots ar Padomes 1975. gada 18. maija Regulu (EEK) Nr. 724/75 (OV L 73, 1. lpp.), kas tika grozīta vairākas reizes un tad, sākot ar 1985. gada 1. janvāri, aizstāta ar Padomes 1984. gada 19. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1787/84 par ERAF (OV L 169, 1. lpp.). 1988. gadā šī sistēma tika aizstāta

ar Padomes 1988. gada 24. jūnija Regulu (EEK) Nr. 2052/88 par Strukturālo fondu uzdevumiem, to efektivitāti, kā arī par aktivitāšu koordinēšanu savā starpā un ar Eiropas Investīciju banku un citiem pastāvošajiem finanšu instrumentiem (OV L 185, 9. lpp.). 1988. gada 19. decembrī Padome pieņēma Regulu (EEK) Nr. 4253/88 par Regulas (EEK) Nr. 2052/88 piemērošanas noteikumiem attiecībā uz dažādu Strukturālo fondu aktivitāšu koordinēšanu savā starpā un ar Eiropas Investīciju banku un citiem pastāvošajiem finanšu instrumentiem (OV L 374, 1. lpp.). Regula Nr. 4253/88 tika grozīta tostarp ar Padomes 1993. gada 20. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2082/93 (OV L 193, 20. lpp.).

2 Grozītās Regulas Nr. 4253/88 24. pants ar nosaukumu "Atbalsta samazināšana, apturēšana un atcelšana" nosaka:

"1. Ja šķiet, ka darbības vai pasākuma īstenošana ne daļēji, ne pilnībā neattaisno finanšu atbalstu, kas tai ticis piešķirts, Komisija veic lietas pienācīgu pārbaudi partnerattiecību ietvaros, tostarp pieprasot dalībvalstij vai iestādēm, kuras ir pilnvarotas īstenot šīs darbības, noteiktajā termiņā iesniegt apsvērumus.

2. Pēc šās pārbaudes Komisija var samazināt vai apturēt atbalstu attiecīgajai darbībai vai pasākumam, ja pārbaudes rezultātā apstiprinās nelikumība vai būtiskas izmaiņas, kas ietekmē darbības vai pasākuma īstenošanas būtību vai nosacījumus un kam netika lūgta Komisijas atļauja.

3. Jebkura summa, kas atkārtoti tikusi nepamatoti piešķirta, ir atmaksājama Komisijai. Summa, kas netiek pārskaitīta paredzētajā termiņā, ir apliekama ar kavējuma procentiem [..]." [Neoficiāls tulkojums]

Prāvas rašanās fakti

3 Pieteikumā, ko Komisija saņēma 1986. gada 23. septembrī, Itālijas Republika lūdza piešķirt tai ERAF atbalstu Regulas Nr. 1787/84 izpratnē investīcijām Sicīlijas (Itālija) infrastruktūrā saistībā ar dambja uz Džibēzi [*Gibbesi*] upes celšanas darbu trešo daļu. Pieteikumā bija paredzēta papildu būvju celtniecība pie dambja korpusiem un norādīti divi dambja izmantošanas mērķi — īpaši droša ūdens piegāde Likātas [*Licata*] industriālajam centram, kas vēl ir jāuzceļ, un arī apmēram 1000 hektāru lauksaimniecības zemes apūdeņošana.

4 1987. gada 17. decembra Lēmumā C (87) 2090 026 par ERAF atbalsta piešķiršanu 15 miljonu [EUR] vai lielākā apmērā investīciju infrastruktūrā Itālijā (Sicīlijas reģions) ietvaros Komisija, pamatojoties uz pieteikumu Nr. 86.05.03.008, piešķīra Itālijas Republikai ERAF atbalstu ar maksimālu apmēru 94 490 620 056 Itālijas liras (ITL) (apmēram 48,8 miljoni EUR) (turpmāk tekstā — "lēmums par atbalsta piešķiršanu"). Minētā atbalsta ietvaros Itālijas Republika saņēma avansa maksājumus par kopējo summu ITL 75 592 496 044 (apmēram 39 miljoni EUR).

5 2000. gada 23. maija vēstulē Itālijas iestādes pārsūtīja Komisijai ziņojumu, ko Itālijas iestādes sagatavojušas par atbalstītajām aktivitātēm. Saskaņā ar šo ziņojumu dambja korpusa darbi tika pabeigti 1992. gada 11. novembrī. Tomēr dambis nefunkcionēja, aizturētais ūdens netika novirzīts un nebija pabeigta ūdensvada uzstādīšana. Itālijas iestādes apņēmās iesniegt savu pieteikumu par finanšu atbalsta atlikuma samaksu līdz 2001. gada 31. martam.

6 Tajā pašā vēstulē Itālijas iestādes nosūtīja Komisijai prasītāja 2000. gada 17. janvāra paziņojumu, kurā tas formāli apņēmās veikt vajadzīgos darbus, lai dambis funkcionētu un būtu izmantojams.

7 2000. gada 19. decembra vēstulē Komisija lūdza Itālijas iestādēm nosūtīt papildu informāciju. Tā it īpaši vēlējās saņemt informāciju par termiņa pagarināšanu pieteikuma par atlikuma samaksu iesniegšanai, par prasītāja pieņemtajām tiesību normām būvju celtniecības pabeigšanas un izmantojamības nodrošināšanai un par ziņojuma par būvju celtniecības stāvokli ar norādi uz faktisko vai paredzēto darbu izpildes un būvju izmantošanas datumu.

8 2001. gada 29. marta vēstulē Itālijas iestādes iesniedza Komisijai pieteikumu par atlikuma samaksu un pārsūtīja prasītāja 2001. gada 5. marta paziņojumu. No šā paziņojuma izriet, ka *Ente minerario Siciliano* (Sicīlijas Kalnraktuvju pārvalde, atbildīgā par dambja pabeigšanu) tika likvidēta, ka Likātas industriālais centrs nevarēja tikt pabeigts un ka tādējādi sākotnējais dambja ūdens izmantošanas mērķis bija jāizmaina. Tādējādi tika uzdots veikt pētījumu, lai noteiktu šo ūdens krātuvju iespējamos izmantošanas veidus.

9 Pamatojoties uz šiem faktiem, Komisija nolēma uzsākt pārbaudes procedūru, ko paredz Regulas Nr. 4253/88 24. pants un lēmuma par atbalsta piešķiršanu 2. pants.

10 2001. gada 26. septembra vēstulē Komisija pārsūtīja Itālijas Republikai informāciju, kas ļauj konstatēt nelikumību un pamatot iespējamo lēmumu par atbalsta atcelšanu. Komisija tostarp uzsvēra, ka tās rīcībā nav informācijas par noteiktu vai aptuvenu datumu, kurā tiek plānota būvju pabeigšana un izmantošanas uzsākšana. Tā uzsvēra, ka būvju izmantošanas mērķis tika mainīts salīdzinājumā ar to, kas tika minēts lēmumā par atbalsta piešķiršanu. Komisija aicināja Itālijas iestādes, Sicīlijas reģiona vadību un atbalsta gala saņēmēju divu mēnešu laikā iesniegt apsvērumus, precizējot, ka pēc šā datuma iesniegtie dokumenti netiks ņemti vērā, izņemot ārkārtas apstākļus.

11 2001. gada 29. novembra vēstulē Itālijas Republika pārsūtīja Komisijai prasītāja apsvērumus. No tiem citastarp izriet, ka nav noteikts pat aptuvens datums būvju, kuru izmantošanas mērķis tika būtiski mainīts, izmantošanas uzsākšanai.

12 2002. gada 21. februāra vēstulē, proti, pēc Komisijas noteiktā termiņa (skat. šā sprieduma 10. punktu), prasītājs nosūtīja citu informāciju par projekta attīstības gaitu, kā arī kalendāru, kurā paredzēts pabeigt darbus pirms 2003. gada 2. februāra.

13 Komisija uzskatīja, ka šī pēdējā informācija apstiprina vairāku nelikumību pastāvēšanu Regulas Nr. 4253/88 24. panta izpratnē, un 2002. gada 11. decembrī pieņēma Lēmumu C (2002) 4095 par Itālijas Republikai ar lēmumu par atbalsta piešķiršanu piešķirtā atbalsta atcelšanu un Komisijas šā atbalsta ietvaros pārskaitīto avansa maksājumu piedziņu (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

14 Apstrīdētā lēmuma preambulas 14. un 15. apsvērums paredz:

"(14) Iepriekš minētās informācijas pārbaude apstiprināja to, ka pastāv nelikumības [Regulas Nr. 4253/88 24. panta izpratnē]:

— lietas pārbaude apstiprināja, ka darbi nav pabeigti un ka nav iespējams pat aptuveni paredzēt datumu, kurā dambis sāks darbosies un varēs tikt izmantots [..];

— turklāt lietas pārbaude apstiprināja, ka būvju izmantošanas mērķis un paredzētā izmantošana tika būtiski mainīti salīdzinājumā ar to, kādi ir norādīti lēmumā par atbalsta piešķiršanu, kaut arī iepriekš netika prasīta Komisijas atļauja;

— [Sicīlijas] reģiona arguments nepamato attiecīgos faktus, kas norādīti Komisijas 2001. gada 26. septembra vēstulē par līguma piemērošanas procedūru un saprātīgas finanšu pārvaldes principu ievērošanu;

(15) Uzskatot, ka, ņemot vērā konstatētās nelikumības, ir jāatceļ pabalsts un jāatgūst [..] pārskaitītie avansa maksājumi."

15 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija atcēla Itālijas Republikai piešķirto atbalstu, atbrīvoja summu, kas tika rezervēta atlikuma izmaksāšanai (apmēram 9,8 miljoni EUR), un pieprasīja atmaksāt avansa maksājumos pārskaitīto summu (apmēram 39 miljoni EUR).

Process un lietas dalībnieku prasījumi

16 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 20. februārī, prasītājs cēla šo prasību.

17 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (pirmā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt mutvārdu procesu. Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Pirmās instances tiesa rakstiski uzdeva jautājumus prasītājam un Komisijai, lai tie sniegtu mutiskas atbildes tiesas sēdes laikā. Pirmās instances tiesa tāpat aicināja Itālijas Republiku rakstiski atbildēt uz vairākiem jautājumiem. Itālijas Republika izpildīja šo lūgumu.

18 Tika uzklausīti lietas dalībnieku prasījumi un to atbildes uz rakstiski un mutiski uzdotajiem jautājumiem 2005. gada 12. maija tiesas sēdē. Uzklausījusi lietas dalībniekus, Pirmās instances tiesa nolēma pievienot lietas materiāliem divas Komisijas vēstules — 2003. gada 4. augusta un 2003. gada 24. oktobra vēstuli, kas adresētas prasītājam un ko Komisija ir nosūtījusi saistībā ar apvienotajām lietām T-392/03 un T-435/03, kurās piedalījās tie paši lietas dalībnieki un kas tika izskatītas saistībā ar apstrīdētā lēmuma izpildi.

19 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prioritāri — atzīt prasību par nepieņemamu;

— pakārtoti — noraidīt prasību pēc būtības;

— jebkurā gadījumā piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

21 Tiesas sēdes laikā, atbildot uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem, Komisija paskaidroja, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 14. apsvēruma trešais ievilkums par nelikumību Regulas Nr. 4253/88 24. panta izpratnē (skat. šā sprieduma 14. punktu) konstatēšanu nekādā gadījumā nav bijis minētā lēmuma pieņemšanas pamatā. Prasības pieteikumā izvirzītie pamati un argumenti vien, kas attiecas uz minēto ievilkumu, nav pietiekami, lai attaisnotu apstrīdētā lēmuma atcelšanu gadījumā, ja tas tāpat ir pamatots ar minētajām, pirmā un otrā apsvēruma ievilkumos konstatētajām, nelikumībām. Procesuālās ekonomijas principa ievērošanas labad Pirmās instances tiesa neizvērtēs šos pamatus un argumentus.

1. *Par pieņemamību*

Lietas dalībnieku argumenti

22 Komisija apgalvo, ka šī prasība nav pieņemama, jo prasītājs nav tiesīgs celt prasību tiesā.

23 Komisija neapstrīd, ka apstrīdētais lēmums prasītāju skar individuāli EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē. Tomēr tā uzskata, ka tas prasītāju neskar tieši.

24 Vispirms Komisija norāda, ka starp viņu un prasītāju nevienā brīdī nav pastāvējusi tieša juridiska saikne.

25 Viens no strukturālās politikas pamatprincipiem ir tāds, ka gan Komisija, gan dalībvalstis ir kopīgi atbildīgas par strukturālo darbību plānošanu, kamēr tikai dalībvalstis ir atbildīgas par šīs politikas īstenošanu.

26 Tādējādi attiecībā uz ERAF darbību 1985.–1988. gada plānošanas periodā, kurā tika pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, šis princips tika atspoguļots vairākās Regulas Nr. 1787/84 tiesību normās, kas bija spēkā. Tādējādi Komisija uzsver, ka šajā gadījumā ieinteresētā dalībvalsts iesniedza īpašu pieteikumu Komisijai, kura pieņēma lēmumu par atbalsta piešķiršanu (22. pants). Projekta īstenošanas laikā dalībvalstij bija jāiesniedz Komisijai ceturkšņa ziņojumi, kuros tostarp jānorāda reālās izmaksas (28. pants). Komisija varēja piešķirt avansa maksājumus pēc dalībvalsts pieteikuma (31. pants).

27 Komisija no tā secina, ka dalībvalstis ir tās vienīgās partneres decentralizētās pārvaldes sistēmā, kas atbilstošajā periodā ir viena no strukturālo fondu pamatiezīmēm. Dalībvalstis ir monitors starp Komisiju un atbalsta gala saņēmēju, jo pārskaitījumi tiek veikti valsts iestādēm, un tās var brīvi lemt par piešķirtā atbalsta atcelšanas sekām attiecībā uz gala saņēmēju. Tādējādi atbilstoši Komisijas

norādītajam un pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, Itālijas Republikai ir rīcības brīvība attiecībā uz apstrīdētā lēmuma izpildi.

28 Šajā ziņā, atbildot uz prasītāja argumentu, saskaņā ar kuru summa, kas tika pārskaitīta kā finanšu atbalsts, ko atcēla ar apstrīdēto lēmumu, Komisijai jau tika atmaksāta kā kompensācija (skat. šā sprieduma 40. punktu), Komisija norāda, ka minētā kompensācija, kas tika veikta 2003. gada 9. novembrī, dzēsa Itālijas Ekonomikas un finanšu ministrijas, kura ir adresāte paziņojumam par parādu sakarā ar atmaksu atbalsta apturēšanas dēļ, pret pārskaitījumu, kas paredzēts šai ministrijai.

29 Ņemot vērā šos sākotnējos apsvērumus, ir jānosaka, vai prasītāju, kas — pretēji Itālijas Republikas norādītajam — nav apstrīdētā lēmuma adresāts, apstrīdētais lēmums skar tieši EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

30 Komisija atgādina pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru pasākums tieši skar indivīdu, kurš nav tā adresāts, ja tas rada juridiskas sekas attiecībā uz ieinteresētās personas tiesisko stāvokli un tā piemērošana notiek gluži automātiski un izriet tikai no Kopienu tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus (skat. Tiesas 1998. gada 5. maija spriedumu lietā C-386/96 P *Dreyfus*/Komisija, *Recueil*, I-2309. lpp., 43. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 13. decembra spriedumu lietā T-69/99 *DSTV*/Komisija, *Recueil*, II-4309. lpp., 24. punkts).

31 Tā kā apstrīdēto lēmumu piemēro valsts iestādes, kas ir tā adresātes, ir jāpārliecinās, vai tiesību akta piemērošana piešķir šīm iestādēm rīcības brīvību (Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedums lietā T-54/96 *Oleifici Italiani* un *Fratelli Rubino*/Komisija, *Recueil*, II-3377. lpp., 56. punkts). Tāpat indivīds ir tieši skarts, ja

tiesību akta adresātiem ir tikai teorētiska iespēja to neizpildīt un ja nav nekādu šaubu par viņu vēlmi izpildīt šo aktu (Tiesas 1985. gada 17. janvāra spriedums lietā 11/82 *Piraiki-Patraiki* u.c./Komisija, *Recueil*, 207. lpp., 8.–11. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Dreyfus*/Komisija, 44. punkts).

32 Šajā kontekstā Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesa jau ir nospriedusi 2001. gada 25. aprīļa rīkojumā lietā T-244/00 *Coillte Teoranta*/Komisija (*Recueil*, II-1275. lpp.; turpmāk tekstā — "rīkojums lietā *Coillte Teoranta*"), ka lēmums izslēgt noteiktas izmaksas no finansējuma, ko pārskaita Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) "Garantiju" nodaļa, nerada tiešas sekas attiecībā uz atbalsta saņēmēja tiesisko stāvokli.

33 Atbilstoši Komisijas norādītajam rīkojums lietā *Coillte Teoranta*, kas tika pieņemts saistībā ar jautājumiem par ELVGF, ir tāda pašā veidā piemērojams strukturālajiem fondiem un līdz ar to arī ERAF, jo strukturālo fondu pārvalde balstās uz principu, saskaņā ar kuru ir jānodala tiesiskās attiecības starp Komisiju un dalībvalstīm, no vienas puses, un starp dalībvalstīm un Kopienas atbalsta saņēmējiem, no otras puses. Šī argumentācija ir pamatota ikreiz, kad galvenā atbildība par tādu izdevumu kontroli, kas tiek veikti decentralizētās pārvaldes sistēmas ietvaros, kā tas ir tostarp ERAF un ELVGF gadījumā, ir piešķirta dalībvalstīm.

34 Komisija precizē, ka atsauce Pirmās instances tiesas rīkojuma lietā *Coillte Teoranta* 45. punktā uz atšķirīgo situāciju, kas pārsvarā ir gadījumos, kad lēmumi par Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējumu nav piemērojami, ir jāuztver kā atsauce uz laikposmu, kurā — atšķirībā no šīs situācijas — ir pastāvējusi tieša saikne starp Komisiju un ESF finansējuma ieguvēju. Komisija uzskata, ka šī atsauce attiecas uz tiesisko sistēmu, kas ir noteikta Padomes 1983. gada 17. oktobra Regulā (EEK) Nr. 2950/83 par Lēmuma 83/516/EEK par ESF uzdevumiem īstenošanu (OV L 289, 1. lpp.), kas reglamentēja ESF darbību 1984.–1988. gada plānošanas laikposmā un kas paredzēja tiešu juridisko saikni starp Komisiju un atbalsta saņēmēju. Kā apgalvo

Komisija, šāda veida tiešās saiknes trūkums acīmredzami nošķir šo tiesību sistēmu no tās, kas piemērojama strukturālajiem fondiem, ieskaitot ERAF, 1985.–1988. gada plānošanas periodā.

35 Komisija uzskata, ka šī atšķirība starp sistēmām, kas piemērojamas dažādos plānošanas periodos, tādējādi izslēdz, ka šajā gadījumā būtu atzīstams, ka atbalsta saņēmēji var apstrīdēt lēmumus par atbalsta samazināšanu atbilstoši Pirmās instances tiesas 1994. gada 6. decembra spriedumam lietā T-450/93 *Lisrestal* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1177. lpp., 46.–48. punkts), ko apstiprināja Tiesas 1996. gada 24. oktobra spriedums lietā C-32/95 P Komisija/*Lisrestal* u.c. (*Recueil*, I-5373. lpp.). 1984.–1988. gada plānošanas periodā Komisija būtībā nodrošināja tiešu pārvaldi. Turpretī atbilstoši Regulai Nr. 1787/84, kas ir lēmuma par atbalsta piešķiršanu pamatā, Komisijai bija uzraudzības loma. Tā kā Komisijai vairs nav nekādas lomas atbalsta atgūšanā no uzņēmumiem, ko veic dalībvalstis, un tā kā — kā to norādīja Pirmās instances tiesa rīkojuma lietā *Coillte Teoranta* 47. un 48. punktā — iespējamās atgūšanas darbības tiek pamatotas ar valsts tiesībām un nav uzskatāmas par automātiskām sekām lēmumu par noteiktu izdevumu izslēgšanu no Kopienas finansējuma pieņemšanai, iepriekš minētajā spriedumā lietā *Lisrestal* u.c./Komisija ietvertā analīze nav attiecināma uz lēmumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz Regulu Nr. 4253/88, un kas attiecas uz projektiem, ko finansē strukturālie fondi.

36 Atbildot uz prasītāja argumentu, saskaņā ar kuru rīkojums lietā *Coillte Teoranta* uz viņu nav attiecināms, jo prasītājs ir publiska persona un nevis indivīds (skat. šā sprieduma 42. punktu), Komisija iebilst, ka minētais arguments nepārliecina, jo Pirmās instances tiesa minētajā rīkojumā nenosaka šādu dalījumu.

37 Komisija neapstrīd to, ka Pirmās instances tiesa savā 2003. gada 9. jūlija spriedumā lietā T-102/00 *Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap*/Komisija (*Recueil*, II-2433. lpp., turpmāk tekstā — "spriedums lietā *Vlaams Fonds*") nosprieda, ka Komisijas lēmums samazināt vai atcelt finanšu atbalstu, ko piešķīris ESF, var tieši un individuāli skart šāda atbalsta saņēmējus. Komisija tomēr atzīmē, ka šis apgalvojums tika izteikts *obiter dictum*, jo Pirmās instances tiesa netika aicināta spriest par jautājumu, vai minētajā gadījumā apstrīdētais lēmums skar prasītāju tieši. Tāpat tās nepievērsa uzmanību precedentam, ko radīja rīkojums lietā *Coillte Teoranta*. Komisija piebilst, ka Pirmās instances tiesas minētā judikatūra spriedumā lietā *Vlaams Fonds* attiecas uz citu plānošanas periodu, kurā strukturālo fondu tiesiskais regulējums vēl netika balstīts uz decentralizētās pārvaldes sistēmu. Šādos apstākļos precedents, ko veido rīkojums lietā *Coillte Teoranta*, ir vairāk atbilstošs attiecībā uz saikni starp atbalsta gala saņēmējiem un Komisiju darbībās, ko tagad decentralizēti kontrolē dalībvalstis, nekā spriedums lietā *Vlaams Fonds*.

38 Prasītājs savukārt uzskata, ka prasība ir pieņemama, jo EK līguma tiesību normas par indivīdu tiesībām celt prasību nav interpretējamas šauri. Tas tostarp atsaucas uz Tiesas 1963. gada 15. jūlija spriedumu lietā 25/62 *Plaumann*/Komisija (*Recueil*, 197. lpp.). Tāpat ir jāatzīst tiesības vērsties tiesā visām personām, kurām piemīt tiesībspēja, ko paredz minētās tiesību normas, un kuras apstrīdētais tiesību akts skar tieši un individuāli. Saskaņā ar prasītāja norādīto šis risinājums tāpat ir piemērojams gadījumā, ja prasītājs ir valsts organizācija, kas atbilst šiem nosacījumiem. Šajā sakarā tas atsaucas uz Pirmās instances tiesas 1999. gada 15. jūnija spriedumu lietā T-288/97 *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia*/Komisija (*Recueil*, II-1871. lpp.).

39 Saskaņā ar prasītāja norādīto apstrīdētais lēmums, kas formāli nav tam adresēts, ko prasītājs arī atzīst, to tomēr skar tieši, jo tas tieši skar tā tiesisko stāvokli. Tādējādi apstrīdētā lēmuma adresātam, proti, Itālijas Republikai nav nekādas rīcības brīvības

attiecībā uz izpildi, kas ietver vienkāršu ERAF iepriekš pārskaitīto summu atgūšanu. Šajā nolūkā nav vajadzīga nekāda papildu tiesiskā darbība. Prasītājs uzskata, ka saskaņā ar Kopienas pastāvīgo judikatūru šie apstākļi ir pietiekami, lai pamatotu indivīdu tiesības vērsties tiesā (iepriekš minētais spriedums lietā *Dreyfus*/Komisija).

40 Turklāt prasītājs uzsver, ka jau kā kompensāciju ir atmaksājis summu, kas tika pārskaitīta kā atbalsts, kurš atcelts ar apstrīdēto lēmumu, ieskaitot kavējuma procentus.

41 Šādos apstākļos tas, ka nepastāv tieša saikne starp prasītāju un Komisiju, nav būtiski, jo no lēmuma par atbalsta piešķiršanu ir skaidrs, ka prasītājs acīmredzami ir ERAF atbalsta saņēmējs. Turklāt šajā sakarā ir jāatzīmē, ka prasītājs — pretēji Komisijas apgalvotajam — ir vairākas reizes ar to tieši sazinājies pārbaudes laikā, kas notika, pirms tika pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu. Šajā periodā starp Komisiju un prasītāju notika pamatīgas diskusijas.

42 Turklāt judikatūra, uz ko atsaucas Komisija (rīkojums lietā *Coillte Teoranta*), uz to nav attiecināma. Prasītājs nav indivīds, bet gan administratīvi teritoriāls veidojums, t.i., Itālijas valsts daļa.

43 Šajā sakarā ir jāatgādina spriedums lietā *Vlaams Fonds*, kura 60. punktā noteikts:

"Saskaņā ar pastāvīgo [..] judikatūru Komisijas lēmums, ar kuru tiek samazināts vai apturēts finanšu atbalsts, ko piešķīris ESF, var tieši un individuāli skart šāda atbalsta

saņēmējus un ļaut tiem iesniegt sūdzību, neņemot vērā to, ka attiecīgā dalībvalsts ir vienīgā ESF partnere administratīvajā procesā. Atbalsta saņēmēji ir tie, kuri ir pakļauti lēmuma par samazināšanu vai atcelšanu ekonomiskajām sekām, jo tie galvenokārt ir atbildīgi par nepienācīgi pārskaitītās naudas summas atmaksāšanu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Lisrestal* u.c./Komisija, 43.–48. punkts un tajos minētā judikatūra)."

Pirmās instances tiesas vērtējums

44 Apstrīdētais lēmums par atbalsta, ko saņēma prasītājs, piešķiršanu tika adresēts attiecīgajai dalībvalstij, proti, Itālijas Republikai. Atbilstoši EKL 230. panta ceturtajai daļai "jebkura fiziska vai juridiska persona [..] var griezties Tiesā par lēmumu [..], kas — kaut arī [..] lēmuma formā adresēts citai personai — tomēr šo personu skar tieši un individuāli". Tā kā šajā gadījumā nav apstrīdēts, ka prasītājs tika skarts individuāli, ir jāizvērtē, vai apstrīdētais lēmums prasītāju skar tieši.

45 Ir jāatgādina divi pastāvīgajā judikatūrā noteiktie vienlaicīgi izpildāmi kritēriji, pēc kuriem var noteikt, ka persona tiek skarta tieši EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

46 Pirmkārt, attiecīgajam tiesību aktam tieši jārada sekas attiecībā uz indivīda tiesisko stāvokli. Otrkārt, minētais tiesību akts neatstāj nekādu rīcības brīvību tā adresātiem, kas ir pilnvaroti to izpildīt, un šī izpilde automātiski izriet tikai no Kopienu tiesiskā regulējuma, nepiemērojot nekādus starpnoteikumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Dreyfus*/Komisija, 43. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *DSTV*/Komisija, 24. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. jūnija rīkojums lietā T-105/01 *SLIM Sicilia*/komisija, *Recueil*, II-2697. lpp., 45. punkts; šajā sakarā skat. arī Tiesas

1971. gada 13. maija spriedumu apvienotajās lietās no 41/70 līdz 44/70 *International Fruit Company* u.c./Komisija, *Recueil*, 411. lpp., 23.–29. punkts, un 1979. gada 6. marta spriedumu lietā 92/78 *Simmenthal*/Komisija, *Recueil*, 777. lpp., 25. un 26. punkts). Otrajā kritērijā noteiktais nosacījums tāpat ir izpildīts, jo šajā gadījumā dalībvalsts tikai teorētiski var neizpildīt attiecīgo tiesību aktu, un nav šaubu par tās vēlmi izpildīt šo aktu (iepriekš minētais spriedums lietā *Dreyfus*/Komisija, 44. punkts; šajā sakarā tāpat skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Piraiki-Patraiki* u.c./Komisija, 8.–10. punkts).

47 Pilnībā atceļot atbalstu, apstrīdētais lēmums — kā tas ir atzīmēts šā sprieduma 15. punktā — galvenokārt atceļ Komisijas pienākumu samaksāt atbalsta atlikumu (9,8 miljoni EUR) un liek atmaksāt Itālijas Republikai pārskaitītos avansa maksājumus, kas tālāk nodoti prasītājam (apmēram 39 miljoni EUR).

48 Pirmās instances tiesa uzskata, ka šāds lēmums neizbēgami rada tiešas sekas attiecībā uz prasītāja tiesisko stāvokli un tam ir vairāki iemesli. Turklāt apstrīdētais lēmums neatstāj nekādu rīcības brīvību Itālijas iestādēm, jo tā īstenošanai ir automātisks raksturs un tas izriet vienīgi no Kopienu tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus.

49 Vispirms ir jāatgādina, ka, tiklīdz tiek pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu un par to tiek paziņots Itālijas Republikai, prasītājs var uzskatīt, ka atbalsta summa (apmēram 48,8 miljoni EUR) ir pilnīgā tā rīcībā, lai īstenotu projektu, kuram piešķirts atbalsts, ja tiek ievēroti ar minēto lēmumu par atbalsta piešķiršanu saistītie nosacījumi un ERAF piemērojamais tiesiskais regulējums. Pamatojoties uz to, prasītājs var plānot un ietvert budžetā savus izdevumus, lai īstenotu dambja uz Džibēzi upes celtniecības darbu trešo daļu.

50 Turklāt Itālijas valsts iestādēm tāpat kā prasītājam bija saistoši nosacījumi un minētais tiesiskais regulējums. Arī Komisijas ar attiecīgo atbalstu saistītās, avansā izmaksātās summas bija obligāti jāizmanto, lai īstenotu dambja uz Džibēzi upes celtniecības darbu trešo daļu. Ne Kopienu tiesības, ne valsts tiesības neļauj Itālijas iestādēm atņemt prasītājam šā atbalsta summu vai to izmantot citiem mērķiem. Tādējādi, ja vien ir ievēroti minētie nosacījumi un tiesiskais regulējums, Itālijas iestādēm nebija tiesību lūgt prasītājam atmaksāt — pat daļēji — šo summu.

51 Turklāt ir jāuzsver — kā tiesas sēdē to apstiprināja prasītājs, atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumiem, ka laika posmā no 1987. līdz 1992. gadam prasītājs ir veicis projekta, kam bija piešķirts atceltais atbalsts, lielāko daļu un ka prasītājs šos darbus finansēja tikai no saviem līdzekļiem un Kopienas atbalsta, kas vēlāk tika atcelts.

52 Jautājums, vai apstrīdētais lēmums prasītāju skar tieši, ir jāizvērtē, ņemot vērā šos sākotnējos apsvērumus.

53 Pirmkārt, runājot par izmaiņām prasītāja tiesiskajā stāvoklī, apstrīdētajam lēmumam vispirms bija tieša un tūlītēja iedarbība, mainot tā īpašuma stāvokli, jo tam tika liegta iespēja saņemt atbalsta atlikumu (apmēram 9,8 miljoni EUR), kas Komisijai vēl bija jāizmaksā. Komisija nepārskaitīs Itālijas Republikai neizmaksāto atbalsta atlikumu, jo atbalsts ir atcelts. Tātad Itālijas iestādes nevarēs to pārskaitīt prasītājam. Kaut arī pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas prasītājs varēja droši rēķināties ar minēto summu, lai realizētu projektu, šā lēmuma dēļ tas bija spiests, pirmkārt, konstatēt, ka tas tam tika atņemts, un, otrkārt, meklēt tā vietā jaunu finansējumu, lai izpildītu dambja celtniecības uz Džibēzi upes trešās daļas īstenošanas līgumsaistības.

54 Apstrīdētais lēmums ir tieši mainījis prasītāja tiesisko stāvokli arī tāpēc, ka tam bija pienākums atmaksāt avansā izmaksātās summas (apmēram 39 miljoni EUR). Apstrīdētā lēmuma rezultātā tika tieši mainīts prasītāja tiesiskais stāvoklis — no neapstrīdama minētās summas kreditora pozīcijas vismaz uz iespējamo debitora pozīciju. Tas ir tādēļ, ka apstrīdētais lēmums pārtrauca situāciju, kādā atradās valsts iestādes, gan no Kopienu tiesību, gan no valsts tiesību viedokļa, kad no prasītāja nevar pieprasīt atlīdzināt avansā pārskaitītās naudas summas. Citiem vārdiem sakot, apstrīdētā lēmuma nākamās tiešās un automātiskās sekas ir prasītāja tiesiskā stāvokļa attiecībā pret valsts iestādēm izmainīšana.

55 Tā kā apstrīdētais lēmums maina prasītāja tiesisko stāvokli tieši un turklāt būtiski, kā tas izriet no šā sprieduma 53. un 54. punkta, ir pilnībā izpildīti nosacījumi attiecībā uz pirmo kritēriju, kas minēts šā sprieduma 46. punktā, lai varētu uzskatīt, ka persona ir skarta tieši.

56 Savukārt attiecībā uz apstrīdētā lēmuma automātiskās piemērojamības kritēriju ir jāatzīmē, ka apstrīdētais lēmums attiecībā uz prasītāju mehāniski rada dubultas sekas, kas norādītas šā sprieduma 53. un 54. punktā.

57 Šīs apstrīdētā lēmuma dubultās sekas izriet tikai no Kopienu tiesiskā regulējuma, proti, EKL 211. panta trešā ievilkuma un EKL 249. panta ceturtās daļas. Šajā sakarā valsts iestādēm nav nekādas rīcības brīvības attiecībā uz to pienākumu izpildīt attiecīgo lēmumu.

58 Šā sprieduma 56. un 57. punktā norādītos nosacījumus neietekmē Komisijas arguments, saskaņā ar kuru valsts iestādes teorētiski var atbrīvot prasītāju no finansiālām sekām, ko apstrīdētais lēmums tam tieši uzliek, pirmkārt, finansējot no

valsts līdzekļiem atbrīvoto Kopienas atbalsta atlikumu, un, otrkārt, prasītāja saņemtā Kopienas avansa maksājuma atlīdzību vai tikai vienu no tiem.

59 Iespējamais valsts lēmums par šāda veida finansējumu nemainītu Komisijas lēmuma automātisko piemērojamību. Valsts lēmums juridiski paliktu ārpus apstrīdētā lēmuma piemērošanas Kopienu tiesībās. Šis valsts lēmums nostādītu prasītāju tādā pat stāvoklī, kāda bija pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, radot savukārt otro prasītāja tiesiskā stāvokļa izmaiņu, ko jau sākumā automātiski izmainīja apstrīdētais lēmums. Šī prasītāja tiesiskā stāvokļa otrā izmaiņa izriet tikai no valsts tiesībām un nevis no apstrīdētā lēmuma izpildes.

60 Citiem vārdiem sakot, valsts lēmuma par finansējumu pieņemšana ir nepieciešama tieši, lai bloķētu apstrīdētā lēmuma automātiskās sekas.

61 Šajā sakarā fakti šajā lietā atšķiras no tiem, kas bija pamatā rīkojumam lietā *Coillte Teoranta*, uz ko atsaucas Komisija (skat. šā sprieduma 32.–34. punktu). Tādējādi ar apstrīdēto lēmumu lietā *Coillte Teoranta* Komisija bija noraidījusi attiecīgās dalībvalsts, kas bija minētā lēmuma adresāte, pieteikumu par to, lai ELVGF uzskatītu iemaksas, kas jau tika pārskaitītas atbalsta saņēmējam, par Kopienas līdzfinansējuma likumīgajiem izdevumiem. Pretēji situācijai šajā prāvā apstrīdētais lēmums, vēlāk — rīkojums — lietā *Coillte Teoranta*, nebija atbrīvojis automātiski un mehāniski no pienākuma izmaksāt atlikumu, kas vēl netika izmaksāts atbalsta saņēmējam. Turklāt vienīgi valsts lēmuma pieņemšana pēc Komisijas apstrīdētā lēmuma varētu likt atbalsta saņēmējam atlīdzināt jau saņemtos avansa maksājumus.

62 Tādējādi Komisijas argumentācijā, kas minēta šā sprieduma 58. punktā, ir izmantota kļūdaina tāda tiešās iedarbības jēdziena pastāvīgās judikatūras izpratnē piemērošana, kas atgādināts šā sprieduma 46. punktā, pat pretēja šim jēdzienam. Šādas Itālijas iestāžu iespējas sniegt finansējumu pastāvēšana vien nenozīmē, ka apstrīdētais lēmums ir jāizpilda tā adresātam, pirms tas rada sekas prasītājam.

63 Tā kā apstrīdētais lēmums nesniedz Itālijas iestādēm nekādu rīcības brīvību, jo tam piemīt automātiskas izpildes raksturs un tas izriet tikai no Kopienu tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus, kā tas izriet no šā sprieduma 56.–62. punkta, tas pilnībā atbilst nosacījumiem par tiešās iedarbības otro kritēriju, kas ir atgādināts šā sprieduma 46. punktā.

64 Turklāt nevar piekrist Komisijas argumentam (skat. šā sprieduma 24.–27. punktu), saskaņā ar kuru tiesisko attiecību nodalīšana starp Komisiju un dalībvalstīm, no vienas puses, un dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem, no otras puses, rada šķērsli jebkādai tiešai iedarbībai uz prasītāju.

65 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru (šajā sakarā skat. Tiesas 1981. gada 11. novembra spriedumu lietā 60/81 *IBM*/Komisija, *Recueil*, 2639. lpp., 9. punkts; Pirmās instances tiesas 1994. gada 24. marta spriedumu lietā T-3/93 *Air France*/Komisija, *Recueil*, II-121. lpp., 43. punkts, un Pirmās instances tiesas 1999. gada 4. marta spriedumu lietā T-87/96 *Assicurazioni Generali* un *Unicredito*/Komisija, *Recueil*, II-203. lpp., 37. punkts), lai noteiktu, vai Kopienas iestādes akts indivīdu skar tieši EKL 230. panta izpratnē, ir jāizvērtē šā akta pati būtība, lai pārbaudītu, vai neatkarīgi no tā formas šim aktam ir tūlītēja ietekme uz attiecīgā indivīda interesēm, tādējādi būtiski mainot tā tiesisko stāvokli.

66 Taču no šā sprieduma 47.–63. punkta izriet, ka apstrīdētais lēmums tieši skar prasītāja tiesisko stāvokli.

67 Turklāt pakārtoti ir jāatzīst — kā to pamatoti uzsver prasītājs, ka ir pastāvējušas tiešas saiknes starp viņu un Komisiju, piemēram, atbalsta piešķiršanas sagatavošanas fāzes laikā vai prasītājam tieši nosūtot 2001. gada 26. septembra vēstuli (skat. šā sprieduma 10. punktu). Šajā sakarā Pirmās instances tiesa atzīst, ka šīs tiešās saiknes ir bijušas pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, kā tas arī izriet no divām Komisijas vēstulēm, kas bija tieši adresētas prasītājam un kas tika pievienotas lietas materiāliem (skat. šā sprieduma 18. punktu). Pirmajā, 2003. gada 4. augusta, vēstulē Komisija faktiski aicināja prasītāju pārskaitīt apmēram 39 miljonus EUR kopā ar kavējuma procentiem kā atlīdzību par summu, kas izmaksāta avansa maksājumos attiecīgā projekta ietvaros. Turklāt otrajā — 2003. gada 24. oktobra — vēstulē Komisija norāda prasītājam, ka tas nav samaksājis kompensāciju par starpību starp dažādām Komisijas parādzīmēm un parādiem saistībā ar projektiem, kas attiecas uz prasītāju, tostarp ar projektu, kas attiecas uz dambja uz Džibēzi upes celtniecības darbu trešo daļu. Šādos apstākļos Komisijas formālā pieeja nevar tikt atbalstīta.

68 Līdz ar to divi kritēriji, kas tika minēti šā sprieduma 46. punktā, ir izpildīti, un ir jānoraida iebilde par nepieņemamību.

2. *Par lietas būtību*

69 Prasītājs izvirza divus pamatus savas prasības pamatojumam. Pirmais pamats attiecas uz Regulas Nr. 4253/88 24. panta pārkāpumu un otrais — uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, piemērojot šo tiesību normu.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 4253/88 24. panta pārkāpumu

70 Sava pirmā izvirzītā pamata pamatojumam prasītājs balstās uz trim argumentiem. Vispirms, Regulas Nr. 4253/88 24. panta teksts neparedz atbalsta atcelšanas iespēju. Turklāt tas, ka būves nedarbojas un nav izmantojamas, nepamato attiecīgā atbalsta atcelšanu, ņemot vērā Regulas Nr. 4253/88 24. pantu un lēmumu par atbalsta piešķiršanu. Visbeidzot, nosacījumi attiecīgā atbalsta uzturēšanai ir jāizpilda attiecībā uz Regulas Nr. 4253/88 24. pantu.

Par pirmo argumentu, kas izvirzīts pirmā pamata pamatojumam

— Lietas dalībnieku argumenti

71 Prasītājs atgādina, ka ar apstrīdēto lēmumu Komisija ir pilnībā atcēlusi atbalstu. Tomēr Kopienas atbalsta atcelšana ir paredzēta tikai Regulas Nr. 4253/88 24. panta nosaukumā un nevis pašā tekstā. Kā Komisija pati to ir atzinusi — 24. panta 2. punkts paredz tikai atbalsta samazināšanu vai apturēšanu ar precīzi noteiktiem nosacījumiem. Tikai lēmuma par atbalsta piešķiršanu 2. pants paredz attiecīgā atbalsta atcelšanu, bet tikai gadījumos, kas nav skaidri minēti apstrīdētajā lēmumā. Šādos apstākļos nav juridiska pamatojuma apstrīdētajam lēmumam, kas ir balstīts tikai uz Regulas Nr. 4253/88 24. panta paplašinātu interpretāciju, kaut arī sakarā ar atbalsta atcelšanu, kurai ir sankcijas raksturs, šī tiesību norma ir jāinterpretē šauri.

72 Komisija iebilst, ka, ja pastāv atšķirības starp tiesību normas saturu un tās nosaukumu, tā ir jāinterpretē tā, lai visiem noteikumiem būtu lietderīga iedarbība. Turklāt 24. panta un īpaši tā 1. punkta sistēmiskā interpretācija ļauj secināt, ka ir iespējams pilnībā atcelt atbalstu, tādējādi atsauce uz lēmuma par atbalsta piešķiršanu 2. punktu nav vajadzīga. Pie tam, ja Komisijai tiktu atzītas vienīgi pilnvaras samazināt atbalsta summu samērīgi pieļautajām nelikumībām, tiktu veicināta krāpšana, ciktāl būtu jāatlīdzina tikai tās summas, kas tika nepamatoti saņemtas.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

73 Nosacījumi, kādos atbalsts var tikt atcelts, neattiecas uz procesuālo tiesību normām, bet uz materiālo tiesību normām (Pirmās instances tiesas 2004. gada 28. janvāra spriedums lietā T-180/01 *Euroagri*/Komisija, *Recueil*, II-369. lpp., 36. un 37. punkts). Tādējādi šos aspektus būtībā reglamentē tiesiskais regulējums, kas bija piemērojams lēmuma par atbalsta piešķiršanu pieņemšanas brīdī. Kā Pirmās instances tiesa atgādināja šajā pašā spriedumā — Kopienas atbalsta atcelšanai sakarā ar nelikumībām, ko pārmet atbalsta saņēmējam, piemīt sankcijas raksturs, ja tā neaprobežojas ar nepamatoti pārskaitītās summas atmaksu šo nelikumību dēļ. Līdz ar to atcelšana ir pieļaujama tikai, ja tā ir pamatota gan ar tiesisko regulējumu, kas piemērojams atbalsta piešķiršanas brīdī, gan ar to, kas bija spēkā lēmuma par atbalsta atcelšanu pieņemšanas brīdī.

74 Šādos apstākļos atbilstošās tiesību normas atbalsta atcelšanas jomā ir Regulas Nr. 1787/84 tiesību normas, kas bija spēkā lēmuma par atbalsta piešķiršanu pieņemšanas brīdī, un Regulas Nr. 4253/88 tiesību normas redakcijā, kas bija piemērojama apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā, t.i., ar Regulas Nr. 2082/93 grozījumiem.

75 Regulas Nr. 1787/84 32. panta 1. punkts paredz atbalsta samazināšanu vai atcelšanu. Regulas Nr. 4253/88 24. panta redakcijā ar Regulas Nr. 2082/93 grozījumiem virsraksts un netieši arī tā 1. punkts, kas atsaucas uz neattaisnotu — daļēji vai pilnībā — finanšu atbalstu, paredz atbalsta atcelšanu.

76 Attiecībā uz minētā 24. panta 2. punkta tekstu, kas neparedz skaidri atbalsta atcelšanu, pietiek atzīmēt, ka pastāvīgā judikatūra (Pirmās instances tiesas 1999. gada 12. oktobra spriedums lietā T-216/96 *Conserve Italia*/Komisija, *Recueil*, II-3139. lpp., 92. punkts; 2001. gada 14. jūnija spriedums lietā T-143/99 *Hortiplant*/Komisija, *Recueil*, II-1665. lpp., 40. punkts; 2002. gada 26. septembra spriedums lietā T-199/99 *Sgaravatti Mediterranea*/Komisija, *Recueil*, II-3731. lpp., 130. un 131. punkts, un 2003. gada 11. marta spriedums lietā T-186/00 *Conserve Italia*/Komisija, *Recueil*, II-719. lpp., 74. un 78. punkts) sniedz Komisijai iespēju atcelt atbalstu, pamatojoties uz Regulas Nr. 4253/88 24. panta 2. punktu.

77 Šādos apstākļos pirmais arguments, kas izvirzīts pirmā pamata atbalstam, nav pamatots un līdz ar to ir jānoraida.

Par otro argumentu, kas izvirzīts pirmā pamata pamatojumam

— Lietas dalībnieku argumenti

78 Atbilstoši prasītāja norādītajam Komisijas prasība par to, lai būves pilnībā funkcionētu un būtu izmantojamas, nav ietverta ne lēmumā par atbalsta piešķiršanu,

nedz arī Regulas Nr. 4253/88 24. pantā. Komisija to izteica tikai tad, kad tika iesniegts pieteikums par pēdējo maksājumu. Šajā sakarā šī novēlotā prasība ir uzskatāma par juridiski nepamatotu vēl jo vairāk tāpēc, ka prasītājs apņēmās no 2000. gada 17. janvāra īsā laika posmā nodrošināt ERAF līdzfinansēto būvju funkcionēšanu.

79 Komisija vispirms iebilst, ka prasītājs neapstrīd to apstākli, ka dambis nebija nedz funkcionējošs, nedz izmantojams dienā, kad tika pieņemts apstrīdētais lēmums. Tad tā būtībā atgādina, ka finansēto būvju funkcionēšanas kritērijs vienmēr ir bijis un būs būtisks strukturālo fondu sistēmā tostarp tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar Līgumā noteiktās ekonomiskās un sociālās kohēzijas politikas efektivitāti, kuras centrālais elements ir plānošana. Turklāt strukturālo fondu labas finanšu pārvaldības pienākums nosaka Komisijai un dalībvalstīm pienākumu ievērot noteikto plānošanu un pilnvaras atcelt līdzdalību projektos, kuri nedarbojas.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

80 Kā Komisija atgādināja tiesas sēdē — atbalsta lēmums par Kopienas atbalsta piešķiršanu ir jāskata kopā ar atbilstošo atbalsta pieteikumu (skat. pēc analoģijas Pirmās instances tiesas 1997. gada 14. jūlija spriedumu lietā T-81/95 *Interhotel/* Komisija, *Recueil*, II-1265. lpp., 42. punkts). Tomēr no lietas materiāliem, tostarp no Itālijas Republikas iesniegtā atbalsta pieteikuma, kurš minēts šā sprieduma 3. punktā, izriet, ka minētajā pieteikumā, uz kura pamata tika pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, ir norādīts, ka, ja tiktu pabeigta dambja uz Džibēzi upes celtniecības darbu trešā daļa, būves būtu funkcionālas.

81 Turklāt — kā Komisija to pamatoti atgādina savos apsvērumos — Regulas Nr. 1787/84 18. panta 1. punkts, pamatojoties uz kuru tika pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, paredz, ka "investīciju finansējums infrastruktūrā attiecas [..] uz infrastruktūrām, kas palīdz reģiona vai teritorijas, kurā tās atrodas, attīstībai" [Neoficiāls tulkojums].

82 Šajā sakarā vispirms ir jāatgādina, ka, lai garantētu Kopienas strukturālo fondu pienācīgu funkcionēšanu un to saprātīgu pārvaldi, jebkura šajos ietvaros līdzfinansētā projekta īstenošana ir jāvirza tā, lai minētais projekts funkcionētu, jo šī prasība ir ietverta lēmumā par Kopienas finansējuma piešķiršanu.

83 Tomēr netiek apstrīdēts, ka dienā, kad tika pieņemts apstrīdētais lēmums, dambis nebija nedz funkcionāls, nedz izmantojams. Šādos apstākļos būtu acīmredzami neatbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai atļaut attiecīgajam atbalsta saņēmējam saglabāt piešķirto Kopienas finansējumu, lai īstenotu celtniecības darbus pat tad, ja minētās būves nav izmantojamas. Šāda pieeja turklāt nebūtu saderīga ar Kopienas strukturālo fondu labas pārvaldības mērķi.

84 Šādos apstākļos otrais arguments, kas izvirzīts pirmā pamata pamatojumam, nav pamatots un līdz ar to ir jānoraida.

Par trešo argumentu, kas izvirzīts pirmā pamata pamatojumam

— Lietas dalībnieku argumenti

85 Atbilstoši prasītāja norādītajam attiecīgā atbalsta saglabāšanas nosacījumi ir izpildīti, ņemot vērā Regulas Nr. 4253/88 24. panta noteikumus, ciktāl darbu būtība un likumīgo darbību īstenošanas nosacījumi netiek skarti un ciktāl turklāt būvju izmantošanas mērķa izmaiņa tiek ietverta Komisijai iesniegtajā pieteikumā par atļaujas sniegšanu.

86 Prasītājs uzskata, ka būvju izmantošanas mērķa izmaiņa nav uzskatāma par apstākli, kas varētu samazināt vai apturēt finanšu atbalstu, atbilstoši Regulas Nr. 4253/88 24. panta 1. punktam, pat ja Komisija apstrīdētajā lēmumā ir ņēmusi vērā minēto izmaiņu.

87 Prasītājs uzsver, ka paša lēmuma par atbalsta piešķiršanu pielikumā ir ietverts būvju apraksts, bet nav norādīts to izmantošanas mērķis.

88 Tomēr prasītāja apgalvojums, ka ūdens, ko aiztur būves, kopš tā brīža ir pilnībā izmantojams apūdeņošanai un vairs nav izmantojams industriālo uzņēmumu dzesēšanai, nemaina attiecīgo būvju būtību — aizturēt ūdeni vispārējās interesēs. Prasītājs šajā sakarā atzīmē un Komisija neiebilst, ka joprojām ir paredzēts, ka attiecīgā dambja aizturētais ūdens tiks izmantots apmēram 1000 hektāru zemes apūdeņošanai. Tieši tas, ka industriālais centrs, kura izveidošana bija paredzēta Likātā kopš 1986. gada, netika izveidots, padarīja apūdeņošanas mērķi par izšķirošo. Šie lietas apstākļi tika paziņoti Komisijai, precizējot, ka būves saglabā savu sociāli ekonomisko funkciju reģionālās attīstības ietvaros. Šajā sakarā ir uzskatāms, ka

dambis, kas atrodas reģionā, kurā būtiski trūkst ūdens privātajām, lauksaimniecības un industriālajām vajadzībām, pateicoties šā ūdens kvalitātei, varētu apmierināt daudzas vajadzības, ieskaitot dzeramā ūdens apgādi, un varētu iekļauties kopējā un plašākā ūdens apgādes darbības sistēmā, ko līdzfinansē ERAF. Prasītājs piebilst, ka tika pasūtīts īpašs pētījums par ūdens izmantošanu un attiecīgā dambja vērtības paaugstināšanu.

89 Tāpat prasītājs uzskata, ka būvju izmantošanas mērķa izmaiņa neietekmē darbības veikšanas apstākļus, jo tie attiecas uz būvju funkcionēšanu, nevis uz izmantošanas mērķi.

90 Atbilstoši prasītāja norādītajam apstrīdētais lēmums turklāt ir kļūdains, jo tajā nav ņemts vērā tas, ka Itālijas iestādes ir nosūtījušas Komisijai pamatojuma dokumentus par attiecīgo būvju izmantošanas mērķa izmaiņu.

91 Komisija atgādina, ka uz Regulas Nr. 4253/88 24. pantu var atsaukties, pamatojoties uz nelikumību, tostarp uz būtiskām izmaiņām, kas skārušas atbilstošā pasākuma veikšanu.

92 Komisija arī norāda, ka tā ir konstatējusi nelikumību saistībā ar to, ka, iepriekš nelūdzot atļauju, tiek būtiski mainīti mērķi un būvju izmantošanas mērķis salīdzinājumā ar tiem, kas tika paredzēti lēmumā par atbalsta piešķiršanu.

93 Komisija tāpat atgādina, ka lēmums par atbalsta piešķiršanu tika pieņemts, pamatojoties uz Regulu Nr. 1787/84. Šās regulas 22. panta 3. punkts, kas paredz no Kopienas fondiem līdzfinansēto būvju aprakstu, būtu pārmērīgs, ja būtu jāuzskata, ka šāds apraksts ir tikai aptuvens. Tas pats attiecas arī uz šās regulas 28. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumiem, saskaņā ar kuriem ar pieteikumu par pēdējo maksājumu saprot tostarp paziņojumu, ka investīcija atbilst sākotnējam projektam.

94 Tomēr no ERAF atbalsta pieteikuma, ko Komisijai iesniedza Itālijas iestādes, Regulas Nr. 1787/84 22. panta 3. punkta izpratnē izriet, ka dambja un tā paredzētās izmantošanas apraksts ir pieteikuma neatņemama daļa. Komisija piebilst, ka atbalsts tika piešķirts, it īpaši ņemot vērā būvju [celtniecības] ilgumu, tehniskās raksturiezīmes un izmantošanas mērķus, kas tika norādīti pieteikumā. Šajā sakarā apmēram 1000 hektāru lauksaimniecības zemes apūdeņošana, pēc Komisijas domām, bija paredzēta tikai papildus.

95 Šādos apstākļos novirzīšanās no projektā paredzētās izmantošanas, ja ir saņemts finansējums, neatbilst integrētās un kopīgās reģionālās attīstības jēdzienam, kas ir plānošanas jēdziena pamatā. Attiecīgais atbalsts tika piešķirts, pamatojoties uz pieņēmumu, ka dambja uzkrātais ūdens pirmām kārtām tiks novirzīts industriālā centra ūdens apgādei.

96 No tā izriet, ka dambja ūdens izmantošanas mērķa izmaiņa pamato atbalsta atcelšanu Regulas Nr. 4253/88 24. panta izpratnē.

97 Turklāt Komisija iebilst, ka nav pamatots prasītāja arguments (skat. šā sprieduma 90. punktu), saskaņā ar kuru apstrīdētajā lēmumā netika ņemts vērā tas, ka Itālijas iestādes paziņoja Komisijai par attiecīgo būvju izmantošanas mērķa izmaiņu. Komisija nekad nav devusi savu atļauju būvju izmantošanas mērķa izmaiņai, par kuru turklāt tika paziņots novēloti, proti, 2001. gada 29. martā. Turklāt prasītājs pat nav lūdzis atļauju minētajai izmaiņai. Komisija uzsver, ka šādas informācijas par būvju izmantošanas mērķa izmaiņu sniegšana nav pielīdzināma lūgumam sniegt atļauju. Tieši otrādi — tai 2001. gada 29. martā nosūtītā informācija ir veicinājusi atbalsta atcelšanas procedūras uzsākšanu 2001. gada septembrī. Šīs informācijas apstiprināšana 2001. gada 29. novembrī ir veicinājusi apstrīdētā lēmuma pieņemšanu 2002. gada 11. decembrī.

98 Turklāt prasītāja arguments tiek balstīts uz kļūdainu Regulas Nr. 4253/88 24. panta interpretāciju, saskaņā ar kuru Komisija nevar nedz samazināt, nedz atcelt atbalstu tikai tāpēc, ka valsts iestādes ir lūgušas atļauju. Tomēr Kopienas finanšu intereses tiktu apdraudētas, ja Komisijai nebūtu tiesību samazināt vai atcelt atbalstu tikai tādēļ, ka tā tikusi informēta par projektā veiktajām izmaiņām. Šāda interpretācija padarītu nelietderīgu pašu atļaujas izsniegšanu izmaiņu veikšanai.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

99 Vispirms ir jāatzīmē — kā to pamatoti atgādināja Komisija —, ka attiecīgo būvju izmantošanas mērķis ir norādīts ERAF atbalsta pieteikumā, ko iesniegusi Itālijas Republika.

100 Turklāt Komisija pamatoti apgalvo, ka nepietiek tikai ar informēšanu par ERAF līdzfinansēto būvju izmantošanas mērķa izmaiņām, bet Komisijai ir arī jāpiekrīt šīm izmaiņām. Pirmās instances tiesa jau ir nospriedusi, ka Komisija var atcelt atbalstu nelikumību gadījumā, tostarp būtisku darbības grozījumu gadījumā, kas skar projekta būtību vai tā īstenošanas apstākļus, ja iepriekš nav lūgta Komisijas atļauja (iepriekš minētais 1999. gada 12. oktobra spriedums lietā *Conserve Italia*/Komisija, 92. punkts).

101 Tomēr no lietas materiāliem izriet, ka prasītājs aprobežojās ar novēlotu paziņošanu Komisijai par attiecīgo būvju aizturētā ūdens novirzīšanas mērķa izmaiņu. Šī informācija acīmredzami nebija uzskatāma par lūgumu sniegt atļauju.

102 Tā kā, pirmkārt, lēmums par atbalsta piešķiršanu un atbilstošais finansējuma pieteikums bija jāaplūko kopsakarā, kā tas arī tika atgādināts šā sprieduma 81. punktā, un, otrkārt, būvju izmantošanas mērķis — galvenokārt nodrošināt ūdensapgādi Likātas centram, kas tika būtiski grozīts bez Komisijas iepriekšējas atļaujas — netika sasniegts, ir jāsecina, ka atbalsta atcelšana bija pamatota, ņemot vērā Regulas Nr. 4253/88 24. punktu.

103 Šādos apstākļos trešais arguments, kas izvirzīts pirmā pamata pamatojumam, nav pamatots un līdz ar to ir jānoraida, kā rezultātā ir jānoraida pirmais pamats kopumā.

Otrais pamats, kas attiecas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, piemērojot Regulas Nr. 4253/88 24. pantu

Lietas dalībnieku argumenti

104 Prasītājs apgalvo, ka Komisijas veiktais vērtējums, saskaņā ar kuru darbi netika pabeigti un datums, kurā dambis būtu funkcionējošs un izmantojams, nav nosakāms pat aptuveni, ir kļūdains.

105 Tas uzsver, ka tieši pretēji — no dokumentiem, kas nosūtīti Komisijai, un it īpaši no darbu pabeigšanas sertifikāta izriet, ka darbi tika pabeigti 1992. gada 4. novembrī un dambis bija pilnībā uzcelts. Prasītājs piebilst, ka šis apstāklis tika atzīts apstrīdētā lēmuma 6. apsvērumā.

106 Prasītājs arī norāda, ka atlikušie nepaveiktie darbi, kas minēti apstrīdētajā lēmumā, ir tikai papildu darbi. Tie neļauj uzskatīt, ka darbi nav pilnībā pabeigti. Pats darbu pabeigšanas sertifikāts apstiprina šos apgalvojumus.

107 Turklāt prasītājs uzsver, ka minētajā sertifikātā — pretēji norādēm apstrīdētā lēmuma 6. apsvērumā — nav minēti nepabeigtie, "uz laiku atliktie, darbi".

108 Prasītājs piebilst, ka *Servizio nazionale dighe* (Itālijas dambju dienests) tikai pēc darbu pabeigšanas lūdza pabeigt dambja kreisā krasta apšuvuma darbus.

109 Prasītājs no tā secina, ka dambja uz Džibēzi celtniecības darbi tika pabeigti 1992. gada novembrī un ka iepriekš minētās darbības, ko pieprasīja *Servizio nazionale dighe*, ir mazsvarīgas salīdzinājumā ar dambja pamatfunkciju, kas pirmām kārtām ir ūdens aizturēšana. Turklāt minētais dienests, pamatojoties uz iekārtu funkcionalitātes ceturkšņa pārbaudēm, kas tika apstiprinātas ar šim nolūkam paredzētajiem efektivitātes sertifikātiem, vienmēr ir uzskatījis, ka dambja celtniecība tika pabeigta.

110 Komisija apstrīd, ka darbi tika pabeigti 1992. gadā un ka darbi, kas bija jāveic, lai dambis funkcionētu, ir papildu darbi.

111 Šo apgalvojumu pamatojumam Komisija min Itālijas iestāžu 2000. gada 23. maija vēstuli Komisijai, kurai tika pievienots darbu pabeigšanas sertifikāts, no kura izriet, ka uz laiku atliktie darbi netika veikti un ka ūdensvads netika pabeigts. Komisija piebilst, ka 2000. gada 19. decembra vēstulē tā lūdza Itālijas iestādēm papildu informāciju it īpaši par darbu pabeigšanu un dambja funkcionēšanas sākuma datumu — precīzu vai aptuvenu. 2001. gada 21. februāra vēstulē prasītājs nosūtīja kalendāru, saskaņā ar kuru darbi bija pabeidzami pirms 2003. gada 2. februāra.

112 Komisija piebilst, ka attiecīgajos darbos neietilpst tikai dambja korpusu celtniecība, bet arī Džibēzi ūdens novirzīšana, atbrīvošanas kanāla, ūdensvada, kā arī citu būvju celtniecība. Turklāt Itālijas iestādes savā atbalsta pieteikumā ir norādījušas, ka būvju

pabeigšana veicinātu attiecīgā reģiona industriālo attīstību. No tā izriet, ka būvju celtniecība bija jāpabeidz attiecībā uz visiem šiem elementiem un tām bija jāfunkcionē, lai paredzētie mērķi būtu uzskatāmi par sasniegtiem. Šādos apstākļos nav nozīmes prasītāja veiktajam iedalījumam pamatdarbos un papildu darbos.

113 Šādos apstākļos Komisija apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā nevarēja nekonstatēt, ka attiecīgie paredzētie atbalstītie darbi nebija pabeigti.

Pirmās instances tiesas vērtējums

114 Vispirms ir jāatzīmē, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 6. apsvērumā ir minēts tikai tas, ka dambja korpusu darbi ir pabeigti, un nevis tas, ka dambja celtniecības darbi ir pabeigti pilnībā.

115 Turklāt no lietas materiāliem un tostarp no sertifikāta par darbu pabeigšanu, kas pievienots Komisijai adresētajai Itālijas iestāžu 2000. gada 23. maija vēstulei, izriet, ka Komisija pamatoti uzsvēra, ka uz laiku atliktie darbi nav pabeigti un ka ūdensvads nav pabeigts, kaut gan šie darbi ir attiecīgā projekta neatņemama daļa.

116 Šādos apstākļos ir jāsecina, ka darbi, kas ir šī ERAF atbalsta objekts, apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā nebija pabeigti.

117 Līdz ar to otrais pamats nav pamatots un tādējādi ir jānoraida.

118 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

119 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr tā paša panta 3. punkta pirmā daļa paredz, ka, ja lietas dalībniekiem spiedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Pirmās instances tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala. Šā panta 3. punkta otrā daļa paredz, ka Pirmās instances tiesa var piespriest kādam no lietas dalībniekiem — pat tad, ja tam spriedums ir labvēlīgs, — samaksāt tos izdevumus, par kuriem tā uzskata, ka tie pretējai pusei ir radīti nepamatoti vai apzināti.

120 Šajā gadījumā Komisijai spriedums nav labvēlīgs daļā par pieņemamību. Turklāt daļa no tiesāšanās izdevumiem prasītājam radās tādēļ, ka tika pieņemta apstrīdētā lēmuma uzlabotā versija (skat. šā sprieduma 21. punktu). Pirmās instances tiesa uzskata, ka ir taisnīgi piespriest Komisijai atlīdzināt daļu no tās tiesāšanās izdevumiem. Līdz ar to ir jānosprież, ka prasītājs atlīdzina savus tiesāšanās izdevumus, kā arī pusi no Komisijas tiesāšanās izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) iebildi par nepieņemamību noraidīt;

2) prasību noraidīt kā nepamatotu;

3) prasītājs atlīdzina savus tiesāšanās izdevumus un pusi no Komisijas tiesāšanās izdevumiem. Komisija sedz pusi no saviem tiesāšanās izdevumiem.

Vesterdorf Cooke García-Valdecasas

Labucka Trstenjak

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 18. oktobrī.

Sekretārs Priekšsēdētājs

E. Coulon B. Vesterdorf